T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/160
KARAR NO : 2025/294
KARAR TR : 05/05/2025

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen *"kararın gerekçeli olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. S.
Vekili : Av. D. G.
Davalılar : 1-İçişleri Bakanlığı (Adli ve İdari Yargıda)
Vekili : Av. E. K.
2- N. Ö. (Adli Yargıda)
3-C. S. (Adli Yargıda)

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, mülkiyeti Maliye Hazinesiyle müvekkili arasında dava konusu olan üzerindeki hububatın, 26/06/2016 tarihinde Polatlı Belediyesi ve Polatlı Kaymakamlığı görevlileri tarafından biçilerek, hasat edilmesi ve ürüne el konulması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zarara karşılık 100.000 TL maddi ve 25.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 5. İdare Mahkemesi 05/10/2017 tarih ve E.2017/2826, K.2017/2751 sayılı kararı** ile, davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 07/02/2018 tarih ve E.2018/116, K.2018/106 sayılı kararı ile, istinaf isteminin reddi ile kararın onanmasına kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir.

> *"... Kamu hizmetinin yürütülmesi ile ilgisi bulunmayan, taşınmaz mülkiyetine, taşınmaz üzerindeki ürün ve müştemilatın aidiyetine ve haksız fiilden mütevellit zararların tazminine ilişkin uyuşmazlıklar özel hukuka ilişkin olup, bu tür uyuşmazlıkların adli yargı yerinde çözümleneceği tartışmasızdır.*
>
> *Olayda, meydana geldiği ileri sürülen zararın mülkiyeti çekişmeli taşınmazlar üzerinde ekili bulunan hububatın Polatlı Belediyesi ve Polatlı Kaymakamlığı görevlileri tarafından biçilerek hasat edilmesi neticesi meydana geldiği iddia edilmekte olup, uyuşmazlığın çözümü 747 ve 748 nolu parsellerin ile bu parseller üzerindeki hububatın mülkiyet bağının açıklığa kavuşturulmasına bağlıdır. Bu nedenle taşınmaz ve taşınır mülkiyetine yönelik uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı kolunda yer alan hukuk mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır ..."*

3. Davacı vekili aynı istemle bu kez, adli yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden M5y6NQJ - og3YLt9 - ESXXjWp - TRoXcE= ile erişebilirsin

B. Adli Yargıda

4. Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/04/2022 tarih ve E.2018/211, K.2022/179 sayılı kararı ile, davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesi 21/02/2024 tarih ve E.2022/1290, K.2024/449 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun kabulüne, Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Bölge Adliye Mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda davanın konusu, kamusal yetki kullanılarak gerçekleştirilen idari eylem nedeniyle davacı tarafın uğradığı maddi ve manevi zararın tazminine ilişkin olduğuna göre yukarıdaki kanun maddeleri gözetilmeden, mahkemece davalılar Nurullah Öz ve Cahit Solak yönünden husumet değerlendirmesi yapılmadan işin esasına girilerek karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Şu halde mahkemece, davalı gerçek kişiler yönünden yapılacak iş; davalıların kamu görevlisi olup olmadıklarının belirlenmesi, dava konusu idari eylemin gerçekleştirilmesinde kamu görevlisi sıfatı ile olay yerinde bulunduklarının anlaşılması halinde davanın husumet nedeniyle reddedilmesi; davalıların kamu görevlisi olmadıklarının anlaşılması veya kişisel kusurlarından dolayı eldeki davanın açıldığının anlaşılması halinde işin esasına girerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile 6100 sayılı HMK.nın 353/1-a.4 maddesi gereğince ilk derece mahkemesi kararının kaldırılarak davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine, kaldırma nedenine göre sair istinaf nedenlerinin bu aşamada incelenmesine yer olmadığına dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

1)Davacı tarafın istinaf başvurusunun duruşma yapılmadan KABULÜ ile Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14/04/2022 gün ve 2018/211 Esas, 2022/179 Karar sayılı kararının Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353.maddesinin 1.fıkrası (a) bendinin 4.maddesi uyarınca KALDIRILMASINA,

2)Davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine, ..."

5. **Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2024/83 sayılı esasına kayıtlı dosyada 30/05/2024 tarihli celsesinde**, *"...1- C. S. ve N. Ö. hakkında açılan davanın tefriki ile mahkememiz başka bir esasına kaydına,*

2-Mahkememiz 2024/83 Esas sayılı dosyası ve eklerinin fotokopisinin çekilerek tefrik edilen dosyaya konulmasına, masrafın davacı tarafça karşılanmasına, karar verilmekle tefhimle açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinden soruldu; Danıştay uyuşmazlığın adli yargının görevinde olduğu hususunda karar vermiştir, biz de o kanaatteyiz, eksik hususların giderilmesini ve davamızın kabulüne kararı verilmesini talep ederiz, dedi.

Davalı İç İşleri Bakanlığı vekilinden soruldu; BAM kararı gereğince görev yönünden bakanlığımızın tefriki ile davalı idare lehine vekalet ücreti takdir edilmesine, kabul edilmediği takdirde davanın reddine karar verilmesini talep ederiz, dedi.

Dosya incelendi.

G.D.:Gerekçesi ara kararda açıklanacağı üzere;

1-) Davada görevsizlik kararı veren idari yargının görevli olduğuna,

2-) 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi uyarınca, görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden M5y6NQJ - og3YLt9 - ESXXjWp - TRoXcE= ile erişebilirsin

3-) 2247 sayılı Kanun'un 19/son maddesi uyarınca, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 2017/2826 Esas, 2017/2751 Karar sayılı dosyasının ivedi bir şekilde gönderilmesi için yazı yazılmasına,

4-) İdare mahkemesi dosyası temin edildikten sonra gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine,

5-) Uyuşmazlık Mahkemesi kararına kadar nihai kararın ertelenmesine,

6-) Uyuşmazlık Mahkemesi kararına göre sair hususların değerlendirilmesine,..." şeklinde karar vermiştir.

6. Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. Anayasa'nın *"D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması"* başlıklı 141. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır*."

8. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "*Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

9. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

10. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Hükmün kapsamı*" başlıklı 297. maddesi şöyledir:

"(1) Hüküm "Türk Milleti Adına" verilir ve bu ibareden sonra aşağıdaki hususları kapsar:

a) Hükmü veren mahkeme ile hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin ad ve soyadları ile sicil numaraları, mahkeme çeşitli sıfatlarla görev yapıyorsa hükmün hangi sıfatla verildiğini.

b) Tarafların ve davaya katılanların kimlikleri ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerini.

c) Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri.

ç) Hüküm sonucu, yargılama giderleri ile taraflardan alınan avansın harcanmayan kısmının iadesi, varsa kanun yolları ve süresini.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden M5y6NQJ - og3YLt9 - ESXXjWp - TRoXcE= ile erişebilirsin

d) Hükmün verildiği tarih ve hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin imzalarını.

e) Gerekçeli kararın yazıldığı tarihi.

(2) Hükmün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir."

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*Kararlarda bulunacak hususlar*" başlıklı 24. maddesinin (e) bendi şöyledir:

" Kararlarda:

...

e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,

...

Belirtilir..."

B. Yargı Kararları

12. Danıştay 8. Dairesinin 19/10/2021 tarihli ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p.75)

Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandığı gerekçe ile bir bütün olduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçenin hem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı 'sonuç'tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."

13. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarihli ve E.2021/14691, K.2021/12738 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden M5y6NQJ - og3YLt9 - ESXXjWp - TRoXcE= ile erişebilirsin

297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakimin (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'nın katılımlarıyla yapılan 05/05/2025 tarihli toplantısında; Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Yukarıda mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varması halinde, gerekçeli bir karar ile başvurusunu yapması ve kararında elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesi gerektiği açıkça düzenlenmiştir.

16. Dava dosyalarının incelenmesinden, idari yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, adli yargı yerine taşınan davada Asliye Hukuk Mahkemesince, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğuna yönelik gerekçeli bir karar verilmediği, duruşma zaptı ile dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmüştür.

17. Bu durumda, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan başvurunun yukarıda açıklanan kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun hükümlerine, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen *"kararın gerekçeli olması"* koşulunu taşımayan Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 30/05/2024 tarih ve E.2024/83 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden M5y6NQJ - og3YLt9 - ESXXjWp - TRoXcE= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulu taşımayan Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 30/05/2024 tarih ve E.2024/83 sayılı BAŞVURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

05/05/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Muharrem
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden M5y6NQJ - og3YLt9 - ESXXjWp - TRoXcE= ile erişebilirsin